

УДК 338.48338.48338.48

Лисенко Ю.С.¹, Траченко Л.А.²

¹студентка, Одеський національний морський університет, м. Одеса

²д-р. екон. наук, професор, Одеський національний морський університет,
м. Одеса

ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО СЕРЕДОВИЩА У РЕКРЕАЦІЙНИХ І ГОТЕЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ПІСЛЯ ВІЙНИ

Нині готельно-ресторанна сфера, як і інші сфери господарства, переживає складний період через різкі зміни у соціальному та економічному середовищі України. Виникає необхідність в адаптації до нових умов та застосування надійної системи безпеки в закладах готельного та ресторанного бізнесу шляхом використання різних методів та заходів для прогнозування та уникнення надзвичайних ситуацій, а також швидкого реагування на них [1].

З початком повномасштабної збройної агресії готельний сектор України зазнав істотного скорочення. Значна частина об'єктів розміщення була змушена припинити діяльність через міркування безпеки, відсутність туристичного попиту або технічні труднощі. Війна також має безпосередній деструктивний вплив на інфраструктуру туристичних регіонів: численні готелі, заклади харчування та об'єкти туристичної привабливості зазнали руйнувань або перебувають у стані, непридатному для повноцінного функціонування [2].

Основними чинниками впливу на стійкість готельно-ресторанної індустрії в Україні є безпека працівників та гостей, відновлення репутації, державна підтримка, економічна нестабільність та зниження купівельної спроможності, енергетичне забезпечення, зменшення туристичного потоку,

зміна у потребах клієнтів, зміни у правовому середовищі, обмеження руху та постачання продуктів, пошкодження готельно-ресторанної інфраструктури. Підприємства мають дбати про свою репутацію, забезпечуючи високі стандарти безпеки і етики, співпрацювати з місцевими громадами і владою, інвестувати в лояльність клієнтів і демонструвати фінансову стійкість, задля мінімізації ризиків та забезпечення успішної діяльності. Порушення ж безпекових норм можуть, навпаки, завдати значної шкоди репутації ресторану та призвести до втрати клієнтів та доходів.

Хоча чітко визначеної градації систем безпеки готелів та ресторанів за ступенем важливості не існує, можна виділити кілька ключових елементів, які мають пріоритетне значення: захист людей, майна, підтримка порядку, збір інформації та профілактика злочинів, співпраця з іншими службами та дотримання законодавства [1].

Відновлення туристичної інфраструктури вимагатиме комплексних заходів, що включають ремонт і модернізацію об'єктів інфраструктури, розмінування зон підвищеної небезпеки, а також проведення міжнародних рекламних кампаній, які мають на меті показати світові новий позитивний образ України.

Одним із пріоритетних завдань суб'єктів туристичної діяльності є гарантування належного рівня безпеки для відвідувачів. Це охоплює відповідність стандартам охорони здоров'я, протипожежної безпеки, санітарно-гігієнічним нормам, а також забезпечення оперативного реагування у надзвичайних ситуаціях відповідно до європейських норм і вимог.

Важливою складовою сталого розвитку туризму в умовах євроінтеграції є охорона природного середовища та культурної спадщини. У контексті охорони культурної спадщини підприємства, що надають туристичні послуги, повинні активно долучатися до збереження, реставрації та підтримки об'єктів історико-культурного значення.

Безпека туристів і захист у сфері туризму зв'язані з великою кількістю правил і постанов, що повинні виконуватися не тільки туристською

адміністрацією, але і цілим рядом інших адміністративних органів, що працюють у різних економічних і соціальних секторах (фінанси, охорона здоров'я, охорона навколишнього середовища, розвиток територій, енергетика, зайнятість тощо) і насамперед у приватному.

Інвестиції в безпеку та інфраструктуру є суттєвим напрямком в діяльність готелів та закладів рекреації. Безпека стала одним із критично важливих чинників для клієнтів. Готелі з укриттями, генераторами, резервуарами для води, конференц-залами та іншими засобами безпеки користуються більшою популярністю [2].

Отже, перехід до нової, сучасної концепції туристичної безпеки, яка передбачає застосування складної спеціальної техніки, вимагає перегляду тактичних аспектів в роботі підприємств та організацій туристичної галузі. Для цього необхідно розробити детальні інструкції дій у всіх можливих позаштатних ситуаціях і надати детальні коментарі щодо їх виконання для кожного працівника; скласти короткі, багато-інформативні та зрозумілі інструкції стосовно користування засобами безпеки для туристів, у які мають бути внесені короткі правила поведінки у разі екстремальної ситуації; регулярно проводити заняття з підвищення кваліфікації персоналу служби безпеки тощо.

Список використаних джерел:

1. Рябенка М. О., Постова А. В., Мазуркевич Р. О. Формування та забезпечення безпеки на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу. *Development Service Industry Management*. 2025. № 2. С. 257–265. URL: <https://dsim.khmnmu.edu.ua/index.php/dsim/issue/view/10> (дата звернення: 15.10.2025).
2. Непочатенко В., Нагернюк Д. Готельний ринок України в умовах війни та перспективи його розвитку. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 67. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-133> (дата звернення: 15.10.2025).